# Skotské vyznání víry

## Předmluva

**Vyznání víry, které vyznávají a jemuž věří protestanté v království skotském, jimi uveřejněné v parlamentu a stavy téhož království ratifikované a schválené jako učení zdravé a blahodárné, založené na neomylné pravdě Slova Božího.**

*MT 24*. A bude kázáno toto evangelium království po všem světě, na svědectví všechněm národům, a tehdáž přijde skonání.

Skotští stavové spolu s obyvateli téže země, kteří vyznávají svaté evangelium Krista Ježíše, svým přirozeným krajanům a všem ostatním královstvím a národům, které s nimi vyznávají téhož Pána Ježíše, přejí na pozdravení milost, milosrdenství a pokoj od Boha, Otce Pána našeho Ježíše Krista, s Duchem spravedlivého soudu.

Dlouho jsme žíznili (milí bratří) po tom, abychom oznámili světu souhrn učení, které vyznáváme a pro které jsme snášeli potupu a nebezpečí. Ale taková byla zuřivost Satanova proti nám a proti věčné pravdě Krista Ježíše, která se nyní nedávno mezi námi znovu zrodila, že až do dnešního dne nám nebyl dopřán čas, abychom ulehčili svému svědomí, jak bychom byli velmi rádi učinili: neboť jak jsme byli zmítáni po celý minulý rok, ví (jak předpokládáme) větší část Evropy. Ale protože jsme z nekonečné dobroty našeho Boha (který nikdy nedopouští, aby Jeho sužovaní byli docela zahanbeni) nad očekávání dosáhli jakéhosi odpočinutí a svobody, nemohli jsme jinak než vydat toto krátké a prosté Vyznání učení, které je nám předkládáno a kterému věříme a které vyznáváme; zčásti k uspokojení našich bratří, jejichž srdce, jak nepochybujeme, byla a dosud jsou zraněna zlostnými potupami těch, kdo se dosud nenaučili dobře mluvit; a zčásti k zacpání úst nestoudným

rouhačům, kteří směle odsuzují to, co ani neslyšeli, ani nepochopili. Ne že bychom soudili, že jejich zahnívající zloba může být vyléčena tímto prostým Vyznáním; nikoli, víme, že libá vůně evangelia je a bude smrtí synům zatracení. Především však máme ohled na své slabé a nemocné bratry, jimž bychom chtěli sdělit to, co je na dně našich srdcí, aby nebyli zmateni nebo strženi rozmanitostí pověstí, které Satan proti nám rozšiřuje, aby zmařil tento náš nanejvýš zbožný podnik; osvědčujíce, že jestliže by kdo v tomto našem Vyznání postřehl nějaký článek nebo výrok odporující svatému Slovu Božímu, ať ráčí ze své laskavosti a pro lásku křesťanskou napomenout nás o tom písemně; a my mu na svou čest a věrnost slibujeme zadostiučinění z úst Božích (to jest z Jeho svatých Písem), anebo nápravu toho, o čem prokáže, že je chybné. Neboť Boha bereme za svědka ve svém svědomí, že ze srdce se štítíme všech sekt kacířství a všech učitelů bludného učení; a že se vší pokorou přijímáme čistotu evangelia Kristova, které je jediným pokrmem našich duší, a proto je nám tak drahé, že jsme odhodláni podstoupit krajní míru světského nebezpečí spíše, než abychom dopustili, aby nám bylo odňato. Neboť o tom jsme nanejvýš jistě přesvědčeni, že kdokoli zapře Krista Ježíše nebo se Ho stydí před lidmi, bude zapřen před Otcem a před Jeho svatými anděly. A proto s pomocí mocného Ducha téhož našeho Pána Ježíše pevně zamýšlíme setrvat až do konce ve vyznání této naší víry podle článků, které následují.

## I - O Bohu

VYZNÁVÁME a uznáváme jediného Boha, *Dt 6.4. 1Kor 8.6. Iz 44.4, 5. 1Tim 1.17. 1Král 8.17. 2Pa 8 18. Ž 139.7, 8. Gn 17.1. 1Tim 6.15, 16 Ex 3.14, 15. Mt 28.19. 1Jan 5.7. Gn 1.1. Žid 11.3. Sk 17.28. Př 16.4.* k němuž jedinému máme lnout, jemuž jedinému máme sloužit, jehož jediného máme uctívat a v něhož jediného máme skládat svou důvěru; jenž je věčný, nekonečný, nezměrný, nepochopitelný, všemohoucí, neviditelný; jeden v podstatě, a přece rozlišený ve třech osobách: Otec, Syn a Duch svatý; skrze něhož vyznáváme a věříme, že všechny věci na nebi i na zemi, viditelné i neviditelné,

byly stvořeny, jsou zachovávány ve svém bytí a jsou řízeny a vedeny Jeho nevyzpytatelnou prozřetelností k cíli, který jim určila Jeho věčná moudrost, dobrota a spravedlnost, ke zjevení Jeho vlastní slávy.

## II - O stvoření člověka

VYZNÁVÁME a uznáváme, že tento náš Bůh stvořil člověka (totiž *Gn 1.26, 27*. našeho prvního otce Adama), z něhož Bůh utvořil také ženu, atd. *Kol 3.10*. ke svému vlastnímu obrazu a podobenství; jemuž dal moudrost, panství, spravedlnost, svobodnou vůli a jasné poznání sebe samého, takže v celé přirozenosti člověka nebylo možno postřehnout žádnou nedokonalost. Z této cti a dokonalosti padli oba, muž i žena: žena, *Ef 4 24 Gn 3.6*. *Gn 2.17*. oklamána hadem, a muž, uposlechnuv hlasu ženy, a tak se oba spikli proti svrchovanému majestátu Boha, jenž jim předtím výslovnými slovy pohrozil smrtí, kdyby se opovážili jíst ze zakázaného stromu.

## III - O prvotním hříchu

SKRZE toto přestoupení, obecně nazývané prvotním hříchem, byl obraz Boží v člověku naprosto zohaven, *Ž 51.5*. *Řím 5 10*. *Řím 7.5*. *2Tim 2.26*. *Ef 2.2, 3*. *Řím 5.14, 12*. *Řím 6.23*. *Jan 3 5*. *Řím 5.1*. *Flp 1.29*. a on i jeho potomstvo se stali od přirozenosti nepřáteli Božími, otroky Satanovými, služebníky hříchu; a to tak, že věčná smrt měla a bude mít moc a vládu nade všemi, kdo nebyli, nejsou nebo nebudou znovuzrozeni shůry; kteréžto znovuzrození se děje mocí Ducha svatého, jenž v srdcích Božích vyvolených působí jistou víru v Boží zaslíbení, zjevená nám v Jeho Slově; a touto vírou se chápou Krista Ježíše i milostí a dobrodiní v Něm zaslíbených.

## IV - O zjevení zaslíbení

Neboť toto stále věříme: že Bůh po hrozném a strašlivém odpadnutí člověka od poslušnosti k Němu *Gn 3.15*. *Gn 3.9*. *Gn 12 3*. *Gn 15 5, 6*. *2Sam 7.14*. *Iz 7.14 Iz 9 6 Ag 2.6 Jan 8.56*. znovu vyhledal Adama, zavolal ho, pokáral jeho hřích, usvědčil ho z něho a nakonec mu dal zaslíbení nanejvýš radostné, totiž že semeno ženy potře hlavu hada; to jest, že zničí skutky ďáblovy. Kteréžto zaslíbení, jak bylo čas od času opakováno a činěno jasnějším, tak bylo také s radostí přijímáno a s největší stálostí zachováváno ode všech věrných, od Adama až do Noé, od Noé až do Abrahama a od Abrahama až do Davida, a tak dále až do vtělení Ježíše Krista; kteříž všichni (míníme věrné otce) pod Zákonem viděli radostné dny Krista Ježíše a radovali se.

## V - Trvání, vzrůst a zachování Jeho církve

*Ez 6.5, 6.7, 8, 9*, atd. VĚŘÍME s největší stálostí, že Bůh zachovává, vyučuje, rozmnožuje, ctí a zdobí svou církev a ze smrti ji povolával k životu ve všech dobách, *Gn 12.1*. *Gn 13.1*. *Ex 1.1 Ex 1.20*. *Joz 1.3*. *a 23 4 1Sam 10.1*. *1Sam 16 13 2Sam 7 12 2Král 17.15, 16*, atd. od Adama až do příchodu KRISTA JEŽÍŠE v těle. Neboť Abrahama povolal ze země jeho otce, jeho vyučoval, jeho semeno rozmnožil, totéž podivuhodně zachoval a ještě podivuhodněji vysvobodil z poroby a tyranie faraonovy; jim dal své zákony, ustanovení a obřady. Jim dal do vlastnictví zemi Kanaán; jim po soudcích a po Saulovi dal Davida za krále, jemuž dal zaslíbení, že z plodu jeho beder bude jeden sedět navěky na jeho královském trůnu. K tomuto lidu posílal čas od času proroky, aby je obraceli na pravou cestu jejich Boha, od níž se mnohokrát odchylovali modlářstvím. A ačkoli byl pro jejich zatvrzelé pohrdání spravedlností přinucen vydat je do rukou jejich nepřátel, *2Král 24. 3, 4*, atd. jak jim předtím pohrozil ústy Mojžíšovými, takže svaté město bylo zničeno, *Dt 28.36, 38*, atd. chrám spálen ohněm *2Král 25.1*. *Dan 9 2*. *Ezd 1*, atd. *Ag 1 14*. *Zach 3.1*. a celá země ponechána pustá po dobu sedmdesáti let, přece je z milosrdenství opět přivedl zpět do Jeruzaléma, kde bylo město i chrám znovu vystavěno, a oni proti všem pokušením a útokům

Satanovým vytrvali, dokud nepřišel Mesiáš podle zaslíbení.

## VI - O vtělení Krista Ježíše

Když přišla plnost času, *Gal 4 4*. *Lk 1.31*. *Mt 1.18*. *Mt 2.1*. *Řím 1.3*. *Mt 1.23*. Jan 1.2.45. *1Tim 2 5*. Bůh poslal na tento svět svého Syna, svou věčnou Moudrost, podstatu své vlastní slávy, jenž přijal lidskou přirozenost z podstaty ženy, totiž panny, a to působením Ducha svatého; a tak se narodilo spravedlivé semeno Davidovo, Anděl velké rady Boží, pravý zaslíbený Mesiáš, jehož uznáváme a vyznáváme jako Emmanuela, pravého Boha a pravého člověka, dvě dokonalé přirozenosti sjednocené a spojené v jedné osobě. Tímto naším vyznáním odsuzujeme zatracení hodná a morová kacířství Aria, Markióna, Eutycha, Nestoria a jiných jim podobných, kteří buď popírají věčnost Jeho božství, nebo pravdivost Jeho lidské přirozenosti, nebo je směšují, anebo je rozdělují.

## VII - Proč bylo třeba, aby Prostředník byl pravým Bohem a pravým člověkem

UZNÁVÁME a vyznáváme, *Ef 1.3.4, 15, 6*. že toto nanejvýš podivuhodné spojení mezi božstvím a lidstvím Krista Ježíše vyšlo z věčného a neměnného úradku Božího, z něhož také prýští naše spasení a na němž závisí.

## VIII - O vyvolení

Neboť týž věčný Bůh a Otec, *Ef 1.11*. *Mt 25 34*. *Ef 1 21, 22*. *Žid 2.7, 8*. *Ž 22.11*. *Žid 13.20*. *1Petr 2.24*. a 5. jenž nás z pouhé milosti vyvolil v Kristu Ježíši, svém Synu, dříve než byly položeny základy světa, ustanovil Jej, aby byl naší Hlavou, naším Bratrem, naším Pastýřem a velikým Biskupem našich duší. Ale poněvadž nepřátelství mezi spravedlností Boží a našimi hříchy bylo takové, že žádné tělo samo od sebe nemohlo, ani by bylo mohlo dojít k Bohu, bylo třeba, aby

Syn Boží sestoupil k nám *Ž 130.3*. *Ž 143.3*. *1Tim 2.5*. a vzal sobě tělo z našeho těla, maso z našeho masa a kosti z našich kostí, a tak se stal dokonalým Prostředníkem mezi Bohem a člověkem, dávaje moc všem, kteří v Něho věří, aby byli syny Božími, *Jan 1.12*. *Jan 20.17*. jak On sám dosvědčuje: Vstupuji k Otci svému, a k Otci vašemu, k Bohu svému, a k Bohu vašemu. Skrze toto nejsvětější bratrství je nám znovu navráceno všechno, co jsme v Adamovi ztratili. A z té příčiny se nikterak nebojíme nazývat Boha svým Otcem, ne tolik proto, že nás stvořil (což máme společné se zavrženými), jako spíše proto, že nám dal svého jediného Syna, aby byl naším Bratrem, *Řím 5.17, 18.19*. a dal nám milost Jej uznávat a přijímat za našeho jediného Prostředníka, jak bylo řečeno výše. Bylo dále třeba, aby Mesiáš a Vykupitel byl pravým Bohem a pravým člověkem, *Řím 8.15*. *Gal 4.6*. *Sk 17.26*. *Žid 2.11, 12*. *1Petr 3 18*. *Iz 53.8*. *Sk 2.4*. *1Jan 1 2*. protože měl podstoupit trest náležející za naše přestoupení a postavit se před soud svého Otce, jako v naší osobě, aby trpěl za naše přestoupení a neposlušnost a aby smrtí přemohl toho, jenž byl původcem smrti. Ale poněvadž samo božství nemohlo podstoupit smrt, ani samo lidství ji nemohlo přemoci, spojil obojí v jedné osobě, *Sk 20 28*. *1Tim 3.16*. *Jan 3.16*. aby slabost jednoho trpěla a podléhala smrti (kterou jsme my zasloužili) a nekonečná a nepřemožitelná moc druhého, totiž božství, zvítězila a získala nám život, svobodu a ustavičné vítězství. A tak to vyznáváme a věříme tomu bez nejmenší pochybnosti.

## IX - Kristova smrt, utrpení, pohřbení atd.

*Žid 10.1, 12*. *Iz 53.5*. *Žid 1 2.3*. *Jan 1.29*. *Mt 26.11*. *Dt 21.23*. *Mk 15.1, 2*. *Gal 3.13*. *Lk 23.1, 2*. *Mt 26.38*. *2Kor 5*. *Žid 9 12*. *Žid 10.5*. Že náš Pán Ježíš obětoval sám sebe svému Otci za nás jako dobrovolnou oběť; že snášel odpor hříšníků; že byl raněn a bit za naše přestoupení; že On, jsa čistým a nevinným Beránkem BOŽÍM, byl odsouzen před pozemským soudcem, abychom my byli zproštěni viny před soudnou stolicí našeho Boha; že podstoupil nejen krutou smrt kříže (která byla zlořečená výrokem Božím), ale také že na čas snášel hněv svého Otce, který zasloužili hříšníci. Přesto však tvrdíme, že

zůstal jediným nejmilejším a požehnaným Synem svého Otce, i uprostřed své úzkosti a muky, kterou trpěl na těle i na duši, aby dal plné zadostiučinění za hříchy svého lidu. Po čemž vyznáváme a tvrdíme, že nezůstává žádná jiná oběť za hříchy; a tvrdí-li to kdo, nikterak neváháme prohlásit, že takoví se rouhají Kristově smrti a věčnému očištění a zadostiučinění, která nám jí byla získána.

## X - Zmrtvýchvstání

VĚŘÍME bez jakékoli pochybnosti, že poněvadž nebylo možné, aby bolesti smrti držely v poddanství Původce života, *Sk 2.23*. *Sk 3.26*. *Řím 6.5, 11*. *Sk 2.24 Řím 4 25*. *Žid 2.14, 15*. *Mt 28 Jan 20.27* a 21.7. náš Pán Ježíš, ukřižovaný, mrtvý a pohřbený, jenž sestoupil do pekel, vstal z mrtvých pro naše ospravedlnění, a zničiv toho, jenž byl původcem smrti, navrátil život nám, kteří jsme byli poddáni smrti a jejímu otroctví. Víme, že Jeho zmrtvýchvstání bylo potvrzeno svědectvím samých Jeho nepřátel. Vzkříšením mrtvých, *Lk 24.41, 42, 43*. jejichž hroby se otevřely, a oni vstali a ukázali se mnohým v městě Jeruzalémě. Bylo také potvrzeno svědectvím andělů a smysly i úsudky Jeho apoštolů a jiných, kteří s Ním obcovali a jedli a pili s Ním po Jeho zmrtvýchvstání. *Jan 21.12, 13*.

## XI - Nanebevstoupení

NIKTERAK nepochybujeme *Lk 24.51*. *Sk 1.9*. *Mt 28.6*. *Mt 16.9*. *Lk 24 6*. *Jan 20.9*. *Mt 28 18*. *1Jan 2.1*. *1Tim 2.5*. *Ž 110 1*. *Mt 22 44*. *Mt 12 36*. *Lk 20.42.43 Sk 1.1*. *Sk 3.19*. *1Te 1.4, 5, 6, 7, 8*. o tom, že totéž tělo, které se narodilo z Panny, bylo ukřižováno, umřelo a bylo pohřbeno a které vstalo z mrtvých, vstoupilo na nebesa k naplnění všech věcí; kde naším jménem a k našemu potěšení přijalo všechnu moc na nebi i na zemi; kde sedí na pravici Otce, dosazen na trůn ve svém království, náš Přímluvce a jediný Prostředník; kterouž slávu, čest a výsadu bude On sám mezi bratřími mít, dokud všichni Jeho nepřátelé nebudou položeni za podnož Jeho noh, jakož bez pochyby věříme, že budou na posledním soudu; k jehož vykonání, jak jistě

věříme, se tentýž náš Pán Ježíš viditelně a zjevně navrátí, tak jako byl viděn vstupovat. A tehdy, jak pevně věříme, přijde čas rozvlažení a napravení všech věcí, *Mt 25.34*. *Zj 21.27*. *Iz 66.24 Mt 25.41*. *Mk 9.44, 46, 48* takže ti, kdo od počátku trpěli násilí, křivdu a bezpráví pro spravedlnost, zdědí blaženou nesmrtelnost zaslíbenou od počátku. Avšak naopak zatvrzelí, krutí, neposlušní, utiskovatelé, nečistí, cizoložníci a všeliký druh nevěrných lidí budou uvrženi do žaláře temností zevnitřních, *Mt 22.13*. *2Petr 3 11*. *2Kor 5.11*. *Lk 21.28*. *Jan 15.4*, atd. *Iz 7.14*. *Ef 1.22*. *Kol 1.18*. *Žid 9.11, 15*. *Žid 10.21*. *1Jan 2.1*. *1Tim 2.5*. kde červ jejich neumře, ani oheň jejich neuhasne. Památka onoho dne a soudu, který se v něm má vykonat, je nám nejen uzdou, kterou jsou kroceny naše tělesné žádosti, ale také tak nedocenitelnou útěchou, že ani hrozby knížat tohoto světa, ani strach z časné smrti a přítomného nebezpečí nás nemohou pohnout k tomu, abychom se zřekli a opustili ono blažené společenství, které my, údové, máme se svou Hlavou a jediným Prostředníkem, Kristem Ježíšem; o němž vyznáváme a tvrdíme, že je zaslíbeným Mesiášem, jedinou Hlavou církve, naším spravedlivým Zákonodárcem, naším jediným Nejvyšším knězem, Přímluvcem a Prostředníkem. Opováží-li se člověk nebo anděl vtírat do Jeho poct a úřadů, naprosto se ho štítíme a hnusíme si ho jako rouhače proti našemu svrchovanému a nejvyššímu Vládci, Kristu Ježíši.

## XII - Víra v Ducha svatého

Tato naše víra *Mt 16.17*. *Jan 14 26*. *Jan 14.11*. *Sk 5.4*. *Jan 16.13*. *Kol 2.13*. *Ef 2.1*. *Jan 9.39*. *Zj 3.13*. a její jistota nepochází z těla a krve, to jest z žádné přirozené schopnosti, která by byla v nás, nýbrž je vnuknutím Ducha svatého, jehož vyznáváme jako Boha rovného Otci i Synu, jenž nás posvěcuje a uvádí do vší pravdy svým vlastním působením, bez něhož bychom navždy zůstali nepřáteli Božími a neznali bychom Jeho Syna, Krista Ježíše. Neboť od přirozenosti jsme tak mrtví, tak převrácení a slepí, že nemůžeme ani pocítit, když jsme bodáni, ani vidět světlo, když svítí, ani přisvědčit vůli Boží, když je zjevena, leda by Duch Pána Ježíše

obživil to, co je mrtvé, *Mt 17.17*. *Mt 9.19*. *Lk 9 41*. *Jan 6 63*. *Mich 7.8*. *1Král 8.8*. *Ž 100.3*. *Řím 5.10*. *Jan 3.5*. *Tit 3.5*. *Řím 5 8*. *Flp 3.9*. *Flp 1.6*. *2Kor 3.5*. *Ef 1 6*. odňal temnotu z našich myslí a sklonil naše zatvrzelá srdce k poslušnosti své požehnané vůle. A tak, jako vyznáváme, že Bůh Otec nás stvořil, když jsme nebyli, a jako Jeho Syn, náš Pán Ježíš, nás vykoupil, když jsme byli Jeho nepřáteli, tak také vyznáváme, že Duch svatý nás posvěcuje a znovuzrozuje bez jakéhokoli ohledu na jakoukoli zásluhu vycházející z nás, ať před naším znovuzrozením, ať po něm. Abychom tuto jedinou věc řekli ještě prostšími slovy: jako se dobrovolně zbavujeme vší cti a slávy svého vlastního stvoření a vykoupení, tak také svého znovuzrození a posvěcení; neboť sami od sebe nejsme způsobilí pomyslit ani jednu dobrou myšlenku, ale ten, jenž v nás začal dobré dílo, je jediný, kdo nás v něm udržuje, k chvále a slávě své nezasloužené milosti.

## XIII - Příčina dobrých skutků

*Ef 2.10*. *Flp 2.13*. *Jan 15.5*. *Řím 8.9*. TAKŽE vyznáváme, že příčinou dobrých skutků není svobodná vůle, nýbrž Duch Pána Ježíše, jenž, přebývaje v našich srdcích skrze pravou víru, plodí dobré skutky, které Bůh připravil, abychom v nich chodili. Neboť toto s veškerou smělostí tvrdíme: že je rouháním říkat, že Kristus Ježíš přebývá v srdci těch, v nichž není ducha posvěcení. A proto se nebojíme tvrdit, že vrazi, utiskovatelé, krutí pronásledovatelé, cizoložníci, smilníci, nečistí, modláři, opilci, zloději a všichni činitelé nepravosti nemají ani pravou víru, ani žádný podíl na Duchu posvěcení, jenž vychází od Pána Ježíše, dokud zatvrzele setrvávají ve své zlovůli. Neboť jakmile se Duch Pána Ježíše (jehož přijímají vyvolené dítky Boží skrze pravou víru) zmocní srdce kteréhokoli člověka, *Řím 7.15, 16, 17*. hned téhož člověka znovuzrodí a obnoví, takže začíná nenávidět to, co dříve miloval, a začíná milovat to, co dříve nenáviděl; *Gal 5.17*. a odtud pochází onen ustavičný boj, který je mezi tělem a Duchem v dítkách Božích, zatímco tělo a přirozený člověk (podle své vlastní porušenosti) žádá věcí sobě příjemných a rozkošných, reptá v protivenství, vypíná se ve štěstí a v každé

chvíli je náchylný a hotový urážet majestát Boží; *Řím 8 16*. *Řím 7.24*. *Řím 8 22*. *Ef 4.17, 18, 19*. avšak Duch Boží, jenž vydává svědectví našemu duchu, že jsme dítky Boží, způsobuje, že odporujeme ďáblu, ošklivíme si nečisté rozkoše, lkáme v přítomnosti Boží a prosíme, abychom byli vysvobozeni z této poroby porušení, a nakonec vítězíme nad hříchem, aby nekraloval v našich smrtelných tělech. Tento boj nemají lidé tělesní, *2Tim 2.26*. kteří, jsouce prázdni Ducha Božího, následují hřích a poslouchají ho dychtivě a bez pokání, jak je ponoukají ďábel a jejich porušené žádosti. Ale dítky Boží (jak bylo řečeno výše) bojují proti hříchu, vzlykají a naříkají, když se vidí pokoušeny k nepravosti, a padnou-li, povstávají znovu s vroucím a nepředstíraným pokáním; a tyto věci nečiní svou vlastní mocí, nýbrž moc našeho Pána Ježíše (bez něhož by nic nemohli učinit) působí v nich všechno, co je dobré. *Jan 15 5*.

## XIV - Které skutky jsou před Bohem pokládány za dobré

VYZNÁVÁME a uznáváme, *Ex 20.3*, atd. *Dt 4.7*, atd. že Bůh dal člověku svůj svatý Zákon, v němž jsou nejen zakázány všechny skutky, které se nelíbí Jeho božské Velebnosti a urážejí ji, ale jsou v něm také přikázány všechny ty, které se Mu líbí a které slíbil odměnit. A tyto skutky jsou dvojího druhu: jedny se konají ke cti Boží, druhé k užitku našich bližních; *Lk 1.75*. *Mich 6.7*. a obojí mají za svou záruku zjevenou vůli Boží. Mít jediného Boha, klanět se Mu a ctít Ho, vzývat Ho ve všech svých souženích, mít v uctivosti Jeho svaté Jméno, slyšet Jeho Slovo, věřit mu, mít účast na Jeho svatých svátostech – to jsou skutky první desky. *Ef 6.17*. *Ez 22.1*, atd. *1Kor 6.19, 20 1Te 4.4, 5, 6 Jer 22.3 9 9*, atd. Ctít otce i matku, knížata, vladaře a vyšší moci; milovat je, podporovat je, ano, poslouchat jejich příkazy (nejsou-li v rozporu s přikázáním Božím); zachraňovat život nevinných, potlačovat tyranii, bránit utiskované, zachovávat svá těla čistá a svatá, *Iz 50.1*, atd. *1Te 4 6*. *Řím 13.2*. *Ez 22.13*. *1Jan 3 4*. žít ve střídmosti a zdrženlivosti, jednat spravedlivě se všemi lidmi, slovem i skutkem, a konečně krotit žádost ublížit svému bližnímu – to jsou dobré skutky druhé desky, které jsou Bohu nanejvýš milé a příjemné, protože tyto skutky přikazuje On

sám. Opak toho je hřích nanejvýš ohavný, který se Mu vždy nelíbí a popouzí Ho k hněvu; jako: nevzývat Jeho samého, když jsme v nouzi; neslyšet Jeho Slovo s uctivostí; pohrdat jím a opovrhovat jím; mít modly nebo se jim klanět; udržovat a hájit modloslužbu; nevážit si ctihodného Jména Božího; znesvěcovat svátosti Krista Ježíše, zneužívat jich nebo jimi pohrdat; *Řím 14.23*. neposlouchat kohokoli, koho Bůh ustanovil ve vrchnosti, nebo se mu protivit (dokud nepřekračují meze svého úřadu); vraždit nebo k tomu svolovat; *Žid 11.6*. chovat nenávist nebo dopouštět, aby byla prolévána nevinná krev, *1Sam 15.22*. můžeme-li tomu zabránit; a konečně přestoupení kteréhokoli jiného přikázání první nebo druhé desky – o tom vyznáváme a tvrdíme, že je to hřích, *1Kor 10.31*. jímž se rozněcuje prudký hněv Boží proti pyšnému a nevděčnému světu. *1Jan 3.4*. Tvrdíme tedy, že dobré skutky jsou jedině ty, které se konají ve víře a z přikázání Boha, jenž ve svém Zákoně vyjádřil, které věci se Mu líbí; *Iz 29.13*. a zlými skutky nazýváme nejen ty, které se konají výslovně proti přikázání Božímu, *Mt 15.9*. ale také ty, které ve věcech náboženství a uctívání Boha nemají jinou záruku než lidský výmysl a mínění, *Mk 7.7*. jež Bůh od počátku vždy zavrhoval, jak nás tomu učí prorok Izaiáš i náš Mistr Kristus Ježíš těmito slovy: Nadarmoť mne ctí, učíce učení přikázaní lidských.

## XV - Dokonalost Zákona a nedokonalost člověka

*Lv 18.5*. *Gal 3.12*. *1Tim 1.8*. *Řím 7.12*. *Ž 19.7, 8, 9*. *Dt 5.29*. *Řím 10.3*. *1Král 8.46*. *2Pa 6.36*. *Kaz 7.22*. *Př 20.9*. *1Jan 1.8*. *Jan 1.18*. *Řím 10.4*. *Gal 3 13*. *Dt 27.26*. *Flp 2.15*. *Iz 64.6*. *Lk 17.10*. Zákon Boží vyznáváme a uznáváme za nanejvýš spravedlivý, nanejvýš nestranný, nanejvýš svatý a nanejvýš dokonalý, neboť přikazuje takové věci, které, kdyby byly konány v dokonalosti, mohly by dát život a přivést člověka k věčné blaženosti. Ale naše přirozenost je tak porušená, tak slabá a nedokonalá, že nikdy nejsme schopni naplnit skutky Zákona v dokonalosti; ba, díme-li, že hříchu nemáme (i když jsme již znovuzrozeni), sami se svodíme a pravdy Boží v nás není. A proto náleží, abychom se chopili Krista Ježíše s Jeho spravedlností a zadostiučiněním, jenž je koncem a naplněním Zákona pro všechny,

kdo věří, a skrze něhož jsme uvedeni do této svobody, že kletba a zlořečení Boží na nás nepadá, ačkoli Zákon ve všech jeho bodech nenaplňujeme. Neboť Bůh Otec, hledě na nás v těle svého Syna Krista Ježíše, přijímá naši nedokonalou poslušnost, jako by byla dokonalá, a přikrývá naše skutky, poskvrněné mnohými poskvrnami, spravedlností svého Syna. Nemíníme tím, že bychom byli uvedeni do svobody tak, že bychom Zákonu nebyli povinni žádnou poslušností (neboť to jsme již výše jasně vyznali), nýbrž tvrdíme toto: že žádný člověk na zemi (jedině Krista Ježíše vyjímaje) neprokázal, neprokazuje ani neprokáže skutkem takovou poslušnost Zákonu, jakou Zákon vyžaduje; ale když jsme učinili všecko, musíme padnout na zem a bez přetvářky vyznat, že jsme služebníci neužiteční. A proto kdokoli se chlubí zásluhami svých vlastních skutků nebo skládá svou důvěru ve skutky nadpovinné, chlubí se tím, co není, a skládá svou důvěru v zatracenou modloslužbu.

## XVI - O církvi

JAKO věříme v jediného Boha, Otce, Syna a Ducha svatého, tak také co nejpevněji věříme, *Mt 28.20*. že od počátku byla, nyní je *Ef 1.4*. *Kol 1.18*. a až do konce světa bude jedna církev; to jest shromáždění a množství lidí vyvolených od Boha, kteří Ho správně uctívají a objímají pravou vírou v Krista Ježíše, *Ef 5.23, 24, 25, 26*. jenž je jedinou Hlavou téže církve, která je také tělem a nevěstou Krista Ježíše; církev, která je katolická, to jest obecná, neboť zahrnuje vyvolené ze všech věků, ze všech království, národů a jazyků, ať jsou z Židů, nebo z pohanů, kteří mají společenství neboli obecenství s Bohem Otcem a s Jeho Synem Kristem Ježíšem *Zj 7.8*. skrze posvěcení Jeho Ducha svatého; a proto se nazývá společenstvím (nikoli lidí bezbožných), nýbrž svatých, *Ef 2.19*. kteří jako občané nebeského Jeruzaléma požívají nejnedocenitelnějších dober, totiž jednoho Boha, jednoho Pána Ježíše, jedné víry a jednoho křtu; mimo kterou církev není ani života, ani věčné blaženosti. A proto naprosto se štítíme rouhání těch, kdo tvrdí, že lidé, kteří žijí podle slušnosti a spravedlnosti, budou spaseni, ať

vyznávali jakékoli náboženství. Neboť jako bez Krista Ježíše není ani života, ani spasení, tak také nebude nikdo jich účasten kromě těch, které Otec dal svému Synu Kristu Ježíši, a těch, kteří v čase k Němu přicházejí, Jeho učení vyznávají *Jan 5.24*. *Jan 17.6*. *2Tim 2.19 Jan 13.14*. *Ef 1.10*. *Kol 1.10*. *Žid 12.4*. a v Něho věří (zahrnujeme v to děti spolu s věřícími rodiči). Tato církev je neviditelná, známá jedině Bohu, jenž jediný ví, které vyvolil; a zahrnuje (jak bylo řečeno) jak vyvolené, kteří již zesnuli (obecně nazývané církví vítěznou), tak ty, kteří ještě žijí a bojují proti hříchu a Satanovi, tak i ty, kteří budou žít potom.

## XVII - Nesmrtelnost duší

Vyvolení, kteří zesnuli, jsou v pokoji *Zj 14.13*. *Iz 25. 8*. *Zj 7.16, 17*. *Zj 21.4*. *Zj 16.10, 11 Iz 66.24*. *Mk 9.44, 46, 48*. a odpočívají od svých prací; ne že by spali a upadali v jakési zapomnění (jak tvrdí některé fantastické hlavy), nýbrž jsou vysvobozeni ode všeho strachu, ode všeho trápení a ode všeho pokušení, jimž jsme v tomto životě podrobeni my i všichni vyvolení Boží, a proto neseme jméno církve bojující. Jako naopak zavržení a nevěřící, kteří zesnuli, mají úzkost, *Lk 23.43*. *Lk 16.24, 25*. trápení a bolest, jež nelze vyslovit; takže ani jedni, ani druzí nejsou v takovém spánku, aby necítili radost nebo trápení, jak to zřetelně dosvědčuje podobenství Krista Ježíše v šestnácté kapitole Lukášově, Jeho slova k lotrovi *Zj 6.9, 10*. a tato slova duší volajících pod oltářem: Ó Pane, jenž jsi pravý a spravedlivý, až dokud nebudeš mstít krve naší nad těmi, kteříž přebývají na zemi?

## XVIII - O znameních, jimiž se pravá církev rozeznává od falešné, a o tom, kdo bude soudcem učení

Poněvadž se Satan od počátku snažil ozdobit svou morovou synagogu titulem církve Boží *Gn 4.8*. *Gn 21.9*. *Gn 27.41*. *Mt 23.34*. *Jan 15.18, 19*. a roznítil srdce krutých vrahů, aby pronásledovali, sužovali a trápili pravou církev a její údy, jako Kain Ábela, Izmael

Izáka, Ezau Jákoba a celé kněžstvo židovské samého Ježíše Krista *Jan 11 35*. *Jan 15.20, 24*. a po Něm Jeho apoštoly, je věcí nanejvýš potřebnou, aby pravá církev byla rozeznávána od nečisté synagogy podle znamení jasných a dokonalých, *Sk 4.1*, atd. *Sk 5.17*, atd. *Gn 4 1*. *Ž 48.1, 2*. abychom, jsouce oklamáni, nepřijali a neobjali ke svému vlastnímu odsouzení jednu místo druhé. Znamení, známky a jisté důkazy, podle nichž se neposkvrněná Nevěsta Krista Ježíše rozeznává od hrozné nevěstky, církve zlovolné, *Mt 5.35*. *Jan 12.42*. *Ef 2.20*. *Sk 2.42*. nejsou, jak tvrdíme, ani starobylost, ani uchvácený titul, ani posloupnost rodu, ani určené místo, ani množství lidí schvalujících nějaký blud. Neboť Kain byl věkem i titulem upřednostněn před Ábelem a Setem; Jeruzalém měl přednost přede všemi místy na zemi, *Jan 10, 27*. kde byli také kněží pocházející po rodu od Árona; a větší množství šlo za zákoníky, *Jan 18.37*. fariseji a kněžími než to, které bez přetvářky věřilo Kristu Ježíši a Jeho učení a schvalovalo je; *1Kor 1 13*. a přece (jak se domníváme) žádný člověk zdravého úsudku nepřizná, že by kdokoli z výše jmenovaných byl církví Boží. Věříme tedy, vyznáváme a tvrdíme, že znamení pravé církve Boží jsou: zaprvé pravé kázání Slova Božího, *1Kor 11.20, 23*. v němž se nám Bůh zjevil, jak to vykládají spisy proroků a apoštolů; *Mt 28 19 20 Mk 16.15*. *Řím 4 11*. *Mt 18 20*. *1Kor 1.2*. *2Kor 1.1*. *Gal 1 2*. *Ef 1 1*. *Sk 16.9, 10.18*. zadruhé správné vysluhování svátostí Krista Ježíše, které musejí být spojeny se Slovem a zaslíbením Božím, aby je v našich srdcích zpečetily a potvrdily; konečně církevní kázeň správně vykonávaná, jak ji předpisuje Slovo Boží, jíž se potlačuje neřest a pěstuje ctnost. Kdekoli se tedy tato řečená znamení spatřují a trvají po nějaký čas (ať je počet sebemenší, byť jich nebylo více než dva nebo tři), tam je bez jakékoli pochybnosti pravá církev Kristova, jenž je podle svého zaslíbení uprostřed nich; *1Kor 1*. atd. *Sk 20.17*, atd. *Jan 20.31*. *2Tim 3 16 17 2Petr 1 20, 21*. nikoli ona obecná (o níž jsme mluvili výše), nýbrž jednotlivá, jaká byla v Korintu, Galacii, Efezu a na jiných místech, v nichž Pavel zasadil službu a jež on sám nazval církvemi Božími. A takové církve, my obyvatelé království skotského, kteří vyznáváme Krista Ježíše, vyznáváme, že máme ve svých městech, městečkách a reformovaných místech. Neboť

učení, jemuž se učí v našich církvích, je obsaženo v psaném Slově Božím, totiž v knihách Nového a Starého zákona; v těch knihách, míníme, které byly odedávna pokládány za kanonické, v nichž, jak tvrdíme, je dostatečně vyjádřeno vše, čemu je potřebí věřit ke spasení lidského pokolení. *Jan 5 29*. Výklad jeho, vyznáváme, nepřísluší žádné osobě soukromé ani veřejné, ani žádné církvi pro nějaké přednostní postavení nebo výsadu, osobní nebo místní, kterou by jedna měla před druhou, nýbrž přísluší Duchu Božímu, *Ef 4 4* skrze něhož bylo Písmo také sepsáno. Vznikne-li tedy spor o správné porozumění některému místu nebo výroku Písma, nebo o nápravu nějakého zlořádu v církvi Boží, nemáme hledět ani tak na to, co lidé před námi říkali a činili, jako na to, co Duch svatý jednotně praví v celém těle Písem, a na to, co sám Kristus Ježíš činil a přikázal činit. Neboť je obecně uznávanou věcí, že Duch Boží, jenž je Duchem jednoty, si v ničem neodporuje. Odporuje-li tedy výklad, rozhodnutí nebo výrok některého učitele, církve nebo koncilu jasnému Slovu Božímu, psanému na kterémkoli jiném místě Písma, je zcela jisté, že tam není pravé porozumění a smysl Ducha svatého, i kdyby jej koncily, království a národy schválily a přijaly. Neboť se neodvažujeme přijmout ani připustit žádný výklad, který odporuje některému hlavnímu článku naší víry nebo kterémukoli jinému jasnému textu Písma, anebo pravidlu lásky.

## XIX - Autorita Písem

JAKO věříme a vyznáváme, že Písma Boží jsou dostatečná k tomu, aby vyučila a učinila dokonalým člověka Božího, *2Tim 3.16, 17* tak také tvrdíme a prohlašujeme, že jejich autorita je od Boha a nezávisí ani na lidech, ani na andělích. Tvrdíme tedy, že ti, kdo uvádějí, že Písma nemají jinou autoritu než tu, kterou přijímají od církve, jsou rouhači proti Bohu a křivdí pravé církvi, která vždy slyší a poslouchá hlas svého vlastního Ženicha a Pastýře, *Jan 10.27*. ale neosobuje si být nad ním paní.

## XX - O obecných koncilech, o jejich moci, autoritě a o příčině jejich svolání

JAKO neodsuzujeme ukvapeně to, co nám předložili zbožní muži shromáždění na obecných koncilech řádně svolaných, *Gal 2.11, 12, 13, 14*. tak se také bez náležitého zkoumání neodvažujeme přijmout vše, co se lidem vnucuje *1Tim 4.1, 2, 3*. *Kol 2.18, 19, 20, 21, 22, 23*. pod jménem obecných koncilů; neboť je zřejmé, že jako byli lidé, tak někteří z nich zjevně bloudili, a to ve věcech veliké váhy a důležitosti. Nakolik tedy koncil prokazuje jasným Slovem Božím rozhodnutí a přikázání, které vydává, natolik je ctíme a přijímáme. Jestliže si však lidé pod jménem koncilu osobují kovat nám nové články naší víry nebo vydávat ustanovení odporující Slovu Božímu, *Sk 15.1*, atd. pak to musíme naprosto zavrhnout jako učení ďábelské, které odvádí naše duše od hlasu našeho jediného Boha, aby následovaly učení a ustanovení lidská. Příčinou tedy, proč se scházely obecné koncily, *1Tim 3.15*. *Žid 3.2*. *1Kor 14.40*. nebylo ani vydat nějaký trvalý zákon (který by Bůh již dříve nebyl vydal), ani kovat nové články naší víry, ani dávat Slovu Božímu autoritu, a tím méně činit Jeho Slovem nebo pravým jeho výkladem to, co předtím nebylo vyjádřeno Jeho svatou vůlí v Jeho Slově. Příčinou koncilů (míníme těch, které si zasloužily jméno koncilů) bylo jednak vyvracení kacířství a podávání veřejného vyznání své víry potomstvu, které mělo přijít; a obojí činily autoritou psaného Slova Božího, a ne z nějakého mínění nebo výsady, že by nemohly bloudit z důvodu svého obecného shromáždění. A to soudíme, že byla hlavní příčina obecných koncilů. Druhou bylo, aby byla v církvi ustanovena a zachovávána dobrá správa a řád, v níž (jako v domě Božím) sluší, aby se vše dělo slušně a podle řádu; ne že bychom se domnívali, že jedna a táž správa a jeden a týž řád v obřadech mohou být určeny pro všechny věky, doby a místa; neboť jako obřady (ty, které vymysleli lidé) jsou jen dočasné, tak mohou a mají být změněny, když spíše živí pověru, než vzdělávají církev, která jich užívá.

## XXI - O svátostech

JAKOŽ otcové pod Zákonem, *Gn 17.10*. *Ex 12.32*. *Gn 17.4*. *Nm 9.13*. kromě pravdy obětí měli dvě hlavní svátosti, totiž obřízku a velikonočního beránka, a ti, kdo jimi pohrdali a je znevažovali, nebyli pokládáni za lid Boží, tak uznáváme a vyznáváme, že my nyní, v čase evangelia, máme pouze dvě hlavní svátosti, ustanovené Pánem Ježíšem, jejichž užívání přikázal všem, kdo chtějí být pokládáni za údy Jeho těla, totiž *Mt 28.19*. *Mk 16.17*. *Mt 26.26*. *Mk 14.22*. *Lk 22.19*. *1Kor 11.24*. a 10.16. křest a večeři neboli stůl Pána Ježíše, nazývanou společenstvím Jeho těla a Jeho krve. A tyto svátosti (jak Starého, tak Nového zákona) byly ustanoveny Bohem nejen proto, aby činily viditelný rozdíl mezi Jeho lidem a těmi, kdo byli mimo Jeho smlouvu, ale také aby cvičily víru Jeho dítek a skrze účast na týchž svátostech pečetily v jejich srdcích jistotu Jeho zaslíbení a onoho přeblaženého spojení, sjednocení a společenství, které mají vyvolení se svou Hlavou, Kristem Ježíšem. A tak naprosto odsuzujeme marnost těch, kdo tvrdí, že svátosti nejsou nic jiného než holá a prázdná znamení. *Řím 6.3, 4, 5*. *Gal 3.27*. Nikoli; jistě věříme, že skrze křest jsme vštípeni v Ježíše Krista, abychom se stali účastnými Jeho spravedlnosti, kterou jsou naše hříchy přikryty a odpuštěny; a také že ve večeři, správně užívané, se Kristus Ježíš tak s námi spojuje, že se stává pravým pokrmem a výživou našich duší. Ne že bychom si představovali nějakou transsubstanciaci chleba v přirozené tělo Kristovo ani vína v Jeho přirozenou krev (jak papeženci zhoubně učili a ke svému zatracení věřili); nýbrž toto sjednocení a společenství, které máme s tělem a krví Krista Ježíše při správném užívání svátostí, je způsobeno působením Ducha svatého, jenž nás pravou vírou povznáší nade všechny věci, jež jsou viditelné, *Mk 16.19*. *Lk 24.51*. *Sk 1.11*. *Sk 3.21*. *1Kor 10*, atd. tělesné a pozemské, a působí, že se sytíme tělem Krista Ježíše, které bylo jednou za nás zlomeno, a Jeho krví, která byla jednou za nás prolita; On nyní přebývá v nebi a ukazuje se za nás před tváří svého Otce. A ačkoli je veliká vzdálenost místa mezi Jeho tělem, nyní oslaveným v nebi, a námi, nyní smrtelnými na této zemi, přece zcela jistě věříme, že chléb, který lámeme, je společenstvím těla Kristova a že kalich, kterému dobrořečíme, je společenstvím Jeho krve. Takže vyznáváme a bez jakékoli

pochybnosti věříme, že věrní při správném užívání stolu Páně *Ef 5.30*. *Mt 27.50*. *Mk 15.37*. *Lk 23.46*. *Jan 19.30*. a 6.51, 53, 54, 55, 56, 57, 58. tak jedí tělo a pijí krev Pána Ježíše, že On zůstává v nich a oni v Něm; ano, že se tak stávají tělem z Jeho těla a kostmi z Jeho kostí, že jako věčné božství dalo tělu Krista Ježíše (které bylo svou vlastní povahou a přirozeností smrtelné a porušitelné) život a nesmrtelnost, tak i tělo a krev Krista Ježíše, námi jedené a pité, nám dávají tytéž výsady. Ačkoli vyznáváme, že nám nejsou dávány jedině v onu chvíli, ani pouze vlastní mocí a silou svátostí, přece tvrdíme, že věrní při správném užívání stolu Páně mají takové spojení s Kristem Ježíšem, jakého přirozený člověk nemůže pochopit; ano, a tvrdíme dále, že ačkoli věrní, obtíženi nedbalostí a lidskou slabostí, nemají v samém okamžiku úkonu večeře tolik užitku, kolik by si přáli, přece to potom přinese ovoce jako živé semeno zaseté do dobré země; neboť Duch svatý, jenž nikdy nemůže být oddělen od správného ustanovení Pána Ježíše, nepřipraví věrné o ovoce onoho tajemného úkonu. Ale to vše, pravíme, přichází skrze pravou víru, která uchopuje Krista Ježíše, jenž jediný činí své svátosti pro nás účinnými; a proto kdokoli nás pomlouvá, jako bychom tvrdili nebo věřili, že svátosti jsou jen holá a prázdná znamení, křivdí nám a mluví proti zjevné pravdě. Ale toto musíme svobodně a otevřeně vyznat: že činíme rozdíl mezi Kristem Ježíšem v Jeho věčné podstatě a prvky ve svátostných znameních. *1Kor 11.28, 29*. Takže se ani nebudeme klanět znamením místo toho, co je jimi označováno, ani jimi nepohrdáme a nepokládáme je za neužitečná a marná, nýbrž užíváme jich se vší uctivostí a předtím, než tak činíme, pilně zkoumáme sami sebe, neboť jsme ujištěni ústy apoštola, že ti, kdo jedí z onoho chleba a pijí z onoho kalicha nehodně, jsou vinni tělem a krví Pána Ježíše.

## XXII - O správném vysluhování svátostí

Aby byly svátosti správně vysluhovány, pokládáme za nezbytné dvě věci: jednu, aby je vysluhovali zákonní služebníci, o nichž tvrdíme, že jsou to jedině ti, kdo jsou ustanoveni ke kázání Slova, do jejichž úst Bůh vložil nějakou řeč napomenutí, a kteří jsou k tomu zákonně

zvoleni některou církví; druhou, aby byly vysluhovány v těch prvcích a tím způsobem, jak Bůh určil. Jinak tvrdíme, že přestávají být pravými svátostmi Krista Ježíše. A proto se vyhýbáme společenství s papeženskou církví v účasti na jejích svátostech: předně proto, že její služebníci nejsou služebníky Ježíše Krista (ano, *Mt 26.26*, atd. *Mk 14.22*, atd. *Lk 22.19*, atd. *1Kor 11.24*. což je ještě hroznější) dovolují ženám, jimž Duch svatý nedovoluje učit ve shromáždění, aby křtily; a za druhé proto, že jak jednu, tak druhou svátost tak porušili svými vlastními vynálezy, že žádná část Kristova úkonu nezůstává v původní čistotě. Neboť olej, sůl, sliny a podobné věci při křtu nejsou nic jiného než lidské vynálezy; klanění, uctívání, nošení po ulicích a městech a uchovávání chleba ve schránkách jsou znesvěcením svátostí Kristových, a nikoli jejich užíváním. Neboť Kristus Ježíš řekl: Vezměte, jezte atd. To čiňte na mou památku. Těmito slovy a příkazem posvětil chléb a víno, aby byly svátostí Jeho těla a Jeho krve, aby totiž jedno bylo jedeno a z druhého aby všichni pili, a ne aby byly uchovávány k tomu, aby se jim klanělo a aby byly ctěny jako Bůh, jak dosud činili slepí papeženci, kteří se navíc dopustili svatokrádeže, když lidu uloupili jednu část svátosti, totiž požehnaný kalich. Dále, aby byly svátosti správně užívány, vyžaduje se, aby cíl a příčina, pro které byly svátosti ustanoveny, byly chápány a zachovávány jak služebníkem, tak těmi, kdo je přijímají; neboť změní-li se smýšlení v tom, kdo přijímá, přestává správné užívání. To je nanejvýš zřejmé z odvržení obětí (stejně jako když učitel učí falešné učení), které byly Bohu nenávistné a ohavné (ačkoli byly Jeho ustanoveními), protože bezbožní lidé jich užívali k jinému cíli, než jaký Bůh nařídil. Totéž tvrdíme o svátostech v papeženské církvi, v níž je podle našeho tvrzení celý úkon Pána Ježíše porušen, jak ve vnější formě, tak v cíli a smýšlení. Co Kristus Ježíš učinil Pozn. a přikázal činit, je zřejmé ze tří evangelistů, kteří mluví o svátosti, a ze svatého Pavla; co kněz činí u svého oltáře, nepotřebujeme vypočítávat. Cíl a příčina Kristova ustanovení a proč se jí má užívat, jsou vyjádřeny těmito slovy: To čiňte na mou památku; *1Kor 11.25, 26* kolikrátkoli budete jíst tento chléb a pít tento kalich, smrt Páně budete zvěstovat (to jest vyvyšovat, kázat, velebit a chválit), dokud

nepřijde. Ale k jakému cíli a s jakým smýšlením kněží slouží své mše, ať dosvědčí slova jejich vlastních doktorů a spisů, totiž: že jsou prostředníky mezi Kristem a Jeho církví, *Žid 9.27, 28* aby obětovali Bohu Otci smírnou oběť za hříchy živých i mrtvých. Tohoto učení, jakožto rouhavého proti Kristu Ježíši a ujímajícího dostatečnosti Jeho jediné oběti, jednou obětované k očištění všech, kdo mají být posvěceni, se naprosto štítíme, hnusíme si je a odříkáme se ho.

## XXIII - Komu náležejí svátosti

*Kol 2.11, 12* VYZNÁVÁME a uznáváme, že křest náleží jak dítkám věrných, tak těm, kdo již dosáhli let a rozvahy; *Řím 4.11*. *Gn 17.10*. *Mt 28.19*. a tak odsuzujeme blud novokřtěnců, kteří popírají, že by křest náležel dětem dříve, než mají víru a rozum. Ale o večeři Páně vyznáváme, že náleží jedině těm, kdo jsou domácí víry a mohou zkoušet a zpytovat sami sebe, jak ve své víře, tak ve svých povinnostech k svým bližním. Ti, kdo jedí u onoho svatého stolu bez víry *1Kor 11.28, 29*. nebo jsouce ve sváru a rozdělení se svými bratřími, jedí nehodně. A proto v našich církvích služebníci konají veřejné i jednotlivé zkoumání poznání a obcování těch, kdo mají být připuštěni ke stolu Pána Ježíše.

## XXIV - O světské vrchnosti

*Řím 13.1*. *Tit 3.1*. *1Petr 2.13*. VYZNÁVÁME a uznáváme, že císařství, království, panství a města jsou Bohem rozlišena a zřízena; a že moci a vrchnosti v nich (ať jsou to císařové v jejich císařstvích, králové v jejich královstvích, vévodové a knížata v jejich panstvích, nebo jiné vrchnosti ve svobodných městech) jsou svatým Božím zřízením, zřízeným ke zjevení Jeho vlastní slávy a ke zvláštnímu prospěchu a dobru lidského pokolení. *Řím 13.2*. Takže o každém, kdo by se pokoušel odstranit nebo zmást celý řád světských vlád, již dávno ustavených, tvrdíme, že takoví lidé jsou nejen nepřáteli lidského pokolení, ale také bezbožně bojují proti výslovné vůli Boží.

*Řím 13.7*. Dále vyznáváme a uznáváme, že osoby, které jsou postaveny v moci, mají být milovány, ctěny, má se jich bát a mají být chovány v nejuctivější vážnosti, protože jsou Božími náměstky, na jejichž soudné stolici sedí a soudí sám Bůh (ano, *1Petr 2.17*. *Ž 82.1*. i samy soudce a knížata), jimž Bůh dal meč k chvále a obraně dobrých a k pomstě a potrestání všech zjevných zločinců. Dále tvrdíme, že králům, knížatům, vládcům a vrchnostem náleží předně a zcela zvláště zachování a očišťování náboženství, takže nejsou ustanoveni pouze pro světskou správu, ale také k udržování pravého náboženství a k potlačování veškeré modloslužby a pověry, ať je jakákoli, 1Pa 22, 23, 24, 25, 26. kap. 2Pa 29, 30, 31. kap. *2Pa 34*, a 35. kap. jak lze vidět na Davidovi, Jozafatovi, Ezechiášovi, Joziášovi a jiných, vysoce chválených pro svou horlivost v této věci. A proto vyznáváme a tvrdíme, že ti, kdo se protiví vyšším mocem (pokud činí to, co náleží k jejich úřadu), protiví se Božímu zřízení, a proto nemohou být bez viny. A tvrdíme dále, že kdokoli jim odpírá svou pomoc, radu a záštitu, zatímco knížata a vládci bedlivě usilují o výkon svého úřadu, ti sami odpírají svou pomoc, podporu a radu Bohu, jenž ji od nich skrze přítomnost svého náměstka žádá.

## XXV - Dary z milosti dané církvi

Ačkoli Slovo Boží pravdivě kázané, svátosti správně vysluhované a kázeň vykonávaná podle Slova Božího jsou jistá a neomylná znamení pravé církve, *Mt 13.24, 25, 26*, atd. přece tím nemíníme, že by každá jednotlivá osoba připojená k takovému společenství byla vyvoleným údem Krista Ježíše; neboť uznáváme a vyznáváme, že jílek, koukol a plevy mohou být zasety, růst ve veliké hojnosti a ležet uprostřed pšenice, *Mt 13 20, 21* to jest, že zavržení mohou být připojeni ke společenství vyvolených a mohou s nimi navenek užívat dobrodiní Slova a svátostí. *Řím 10.9, 13*. Ale ti, jsouce jen dočasnými vyznavači, ústy, ale ne srdcem, odpadají a nevytrvají až do konce; a proto nemají žádné ovoce ze smrti, vzkříšení a nanebevstoupení Kristova. Ale ti, kdo nepokrytým srdcem věří a ústy směle vyznávají Pána Ježíše (jak jsme již řekli), zcela jistě

obdrží tyto dary: *Řím 7*, atd. *2Kor 5.21*. předně v tomto životě odpuštění hříchů, a to jedině vírou v krev Kristovu; a to tak, že ačkoli hřích zůstává a ustavičně přebývá v těchto smrtelných tělech, *Jan 5.28, 29*. *Zj 20.13*. Job 19.25, 26, 27. přece nám není přičítán, nýbrž je odpuštěn a přikryt spravedlností Kristovou. Za druhé, při všeobecném soudu bude dáno každému muži i každé ženě vzkříšení těla. Neboť moře vydá své mrtvé a země ty, kdo jsou v ní uzavřeni; ano, Věčný, náš Bůh, vztáhne svou ruku na prach, *Mt 25 31*. *Zj 14.10*. a mrtví vstanou neporušitelní, a to v podstatě téhož těla, které nyní každý člověk nosí, aby podle svých skutků obdrželi slávu nebo trest; neboť ti, kdo si nyní libují v marnosti, *Řím 2.7, 8, 9, 10*. krutosti, nečistotě, pověře nebo modloslužbě, budou odsouzeni do neuhasitelného ohně, *Flp 3 21*. *1Kor 15.28*. v němž budou trýzněni navěky, jak na svém těle, tak na svých duších, které nyní vydávají ke službě ďáblu ve vší ohavnosti. Ale o těch, kdo setrvávají v konání dobrého až do konce a směle vyznávají Pána Ježíše, pevně věříme, že obdrží slávu, čest a nesmrtelnost, aby kralovali navěky v životě věčném s Kristem Ježíšem, k jehož oslavenému tělu budou připodobněni všichni Jeho vyvolení, až se znovu ukáže k soudu a odevzdá království Bohu, svému Otci, jenž pak bude a navždy zůstane vším ve všem, Bůh požehnaný navěky. Jemuž se Synem i s Duchem svatým buď všechna čest a sláva, nyní i navěky. Amen.

Povstaň, ó Pane, a nechť jsou zahanbeni nepřátelé Tvoji; nechť utíkají od Tvé tváře ti, kdo nenávidí Tvé svaté Jméno. Dej svým služebníkům sílu, aby mluvili Tvé Slovo se smělostí, a nechť všechny národy dojdou k Tvému pravému poznání.

© 2026 Westminster 1647 :: https://westminster1647.com/cs/correo